

Klokkenluidersregeling Mondia Scholengroep

1. Inleiding

De klokkenluider staat in de belangstelling. Steeds meer raken we ervan doordrongen dat het maatschappelijk belang ermee gediend is dat misstanden binnen organisaties worden gemeld.

Daarom is in de Code Goed Onderwijsbestuur in het VO vastgelegd in lidmaatschapseis 1 dat het bestuur van een VO-instelling de klokkenluidersregeling publiceert op de website en dat de toezichthouder erop toe ziet dat ieder bestuur beschikt over een klokkenluidersregeling en dat de toezichthouder erop toeziet dat de belangen van een klokkenluider ook daadwerkelijk voldoende worden beschermd (bepaling 26 Code). Deze regeling vormt een belangrijke schakel in het streven van VO-instellingen om de bedrijfsprocessen te optimaliseren en daarover transparant te zijn. Gaan bestuurders of medewerkers in de fout en gebeurt daar niets mee, dan bestaat altijd de mogelijkheid dat zich een klokkenluider meldt. De klokkenluidersregeling moet bevorderen dat een potentiële klokkenluider ook daadwerkelijk aan de bel trekt.

Klachtrecht en geschillenregeling medezeggenschap

Het onderwijs kent diverse voorzieningen waarvan belanghebbenden gebruik kunnen maken bij twijfel over de handelwijze binnen een instelling. Via het klachtrecht (geregeld in de Wet Voortgezet Onderwijs) kunnen ouders, leerlingen en personeelsleden bij een klachtencommissie klagen over gedragingen of beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel dat werkzaam is bij het schoolbestuur of juist over het uitblijven van bepaalde gedragingen of beslissingen. Hierbij gaat het vooral om kwesties waarbij het eigen belang in geding is. De klachten- en bezwarenregeling Mondia Scholengroep vormt een belangrijk aspect van het door de scholen te voeren kwaliteitsbeleid. De scholen ontvangen op eenvoudige wijze signalen die kunnen ondersteunen bij het verbeteren van het onderwijs en de goede gang van zaken op de scholen. De Wet Medezeggenschap Scholen (WMS) biedt personeelsleden, ouders en leerlingen de mogelijkheid via de (G)MR zaken betreffende de school aan de orde te stellen en daarover een standpunt te bepalen. Tevens is er een speciale geschillenregeling in opgenomen op grond waarvan de medezeggenschapsraden kwesties kunnen voorleggen aan een geschillencommissie of rechter.

Regeling betreffende het omgaan met een ernstig vermoeden van een misstand

Ondanks deze voorzieningen blijft een beperkte categorie misstanden over, waarbij niet in redelijkheid van een medewerker/leerling/ouder verwacht kan worden dat hij van bovenstaande procedures gebruik maakt. Bijvoorbeeld ook omdat er geen direct-persoonlijke belangen in het geding zijn en/of in verband met de kwetsbare positie van de melder. In dat geval kan een zogenaamde klokkenluidersregeling nuttig zijn.

Hoofddoel van een dergelijke regeling is:

- Het bestrijden van de restcategorie misstanden waarvoor andere regelingen niet geschikt zijn;
- Op een wijze die bijdraagt aan het verbeteren van de organisatie en voor zover mogelijk het corrigeren van de misstand;
- Met zo gering mogelijke schade voor melder en voor organisatie; met zorgvuldigheidseisen voor de melder en de organisatie;
- Met rechtsbescherming tegen benadeling voor bonafide melders.

De bedoeling is dat de regeling drempels wegneemt die in de weg staan om daadwerkelijk de klok te luiden.

In de navolgende paragrafen komen de belangrijkste kernvragen aan de orde die de hoofdlijn van de regeling bepalen (paragraaf twee), waarna in paragraaf drie de ‘Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een ernstige misstand binnen de Mondia Scholengroep volgt.

2. De klokkenluidersregeling

De belangrijkste vragen rond een klokkenluidersregeling zijn:

1. Voor wie?
2. Wat is een misstand volgens de regeling?
3. Wie behandelt de melding?

1. Voor wie?

De essentie van een klokkenluidersregeling is dat deze rechtsbescherming en – desgewenst – vertrouwelijkheid biedt aan een lid van een organisatie die gronden heeft om te menen dat zijn positie in die organisatie op het spel staat indien bekend wordt dat hij degene is die een ernstige misstand heeft aangekaart.

Voor het onderwijs is de centrale vraag voor wie de regeling open zou moeten staan: alleen voor medewerkers of ook voor leerlingen en hun ouders? In deze notitie wordt er vanuit gegaan dat leerlingen en ouders (ook) belanghebbenden zijn van de school. Vergelijk ook het uitgangspunt van de WMS versus dat van de WOR, waarbij in de WMS gekozen is om eenzelfde voorziening te treffen voor zowel medewerkers als ouders en leerlingen.

Redenerend vanuit de hierboven genoemde essentie van de definitie, geldt dat ook leerlingen en ouders deel uit maken van de school en dat zij in incidentele gevallen voor hun positie binnen die school hebben te vrezen bij openbaarmaking van een misstand. Hun positie is – als gezegd - ook een wezenlijk andere dan die van klanten in een klant-leveranciersrelatie, al was het alleen maar door de leerplicht en de mogelijkheden die scholen hebben om leerlingen te straffen.

De conclusie is dan ook dat de klokkenluidersregeling Mondia Scholengroep open staat voor:

- Medewerkers en leerlingen;
- Ouders van leerlingen.

2. Wat is een misstand volgens de regeling?

Zoals in de inleiding al is aangegeven is gebruik van de klokkenluidersregeling bedoeld als uiterste middel nadat eerst alle andere procedures zijn afgelopen, dan wel omdat billijke redenen zijn genegeerd.

Helder moet zijn dat de Klokkenluidersregeling uitsluitend dient voor ernstige misstanden dan wel op redelijke gronden onderbouwde vermoedens daarvan. Zoals in de regeling is bepaald kan het daarbij gaan om de volgende zaken:

1. Een (dreigend) strafbaar feit.
2. Een (dreigende) schending van regels.
3. Een (dreigend) gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu (dreiging van) bewust onjuist informeren van publieke organen.

4. Een (dreigende) verspilling van overheidsgeld.
5. Een dreiging van het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over deze feiten.
6. Enig ander feit, gevaar of dreiging dat op redelijke gronden aanleiding geeft tot een vermoeden van een misstand.

Helder moet zijn dat de regeling niet bedoeld is voor persoonlijke klachten of persoonlijk gewin.

3. Wie behandelt de melding?

Uitgaande van hoogdrempeligheid tegen oneigenlijk gebruik en laagdrempeligheid en rechtsbescherming voor bonafide gebruikers, doorloopt men over het algemeen de volgende route:

1. Een betrokkene die meent dat er iets te melden is doet dat in beginsel eerst bij een leidinggevende dan wel het bevoegd gezag. Betrokkene bepaalt zelf of de melding plaatsvindt via een interne of externe vertrouwenspersoon (hierna te noemen de vertrouwenspersoon). De leidinggevende dan wel (uiteindelijk) het bevoegd gezag zal dan met een reactie moeten komen.
2. Wanneer het bevoegd gezag niet adequaat reageert op de melding, of wanneer de melder het niet eens met het standpunt van het bevoegd gezag, wordt de kwestie aan de Commissie Integriteitsvraagstukken (CIV) voorgelegd, waarna de procedure doorlopen wordt zoals in de hierna beschreven regeling.

Nadrukkelijk is bepaald dat de vertrouwenspersoon met de klokkenluider kan afspreken dat de identiteit van de klokkenluider afgeschermd wordt ('vertrouwelijk melden'). De vertrouwenspersoon kan zich in deze beroepen op een verschoningsrecht. Hij kan niet gedwongen worden de identiteit van de melder te onthullen. Dit laat onverlet dat de CIV, in het belang van het onderzoek, een beroep op de klokkenluider kan doen om zijn identiteit aan de CIV bekend te maken. Op deze wijze kan de CIV de klokkenluider persoonlijk ondervragen. Ook in dit geval wordt de identiteit van de klokkenluider afgeschermd.

Vertrouwelijk melden is iets anders dan anoniem melden. Bij anoniem melden blijft de identiteit van de melder volstrekt onbekend. Anonieme meldingen worden niet behandeld.

Bij een vertrouwenspersoon gaat het om een zware taak. Zoals gezegd zijn de belangen die in het geding zijn erg groot. De positie van personen én organisatie staat op het spel. Om die reden heeft de Mondia Scholengroep besloten om naast de interne vertrouwenspersonen een ervaren externe persoon als vertrouwenspersoon aan te stellen.

In uitzonderlijke situaties, voornamelijk daar waar de veiligheid binnen de school in het geding is, kan een vertrouwenspersoon de melding op eigen naam voortzetten indien betrokkene ervan afziet door te gaan met de procedure.

Over het algemeen geldt dat deze procedure er nimmer toe mag leiden dat niet direct wordt ingegrepen als een situatie daarom vraagt.

3. Klokkenluidersregeling Mondia Scholengroep

Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een ernstige misstand binnen de Mondia Scholengroep

Preambule

De regeling betreffende het omgaan met een vermoeden van een misstand binnen de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren (hierna te noemen de Mondia Scholengroep) biedt een heldere beschrijving van de procedure die gevolgd moet worden wanneer een (op redelijke gronden gebaseerd) vermoeden van een misstand bestaat.

De regeling brengt het uitgangspunt tot uitdrukking dat een vermoeden van een misstand in beginsel eerst intern aan de kaak moet worden gesteld. De organisatie moet (in beginsel) in de gelegenheid worden gesteld om zelf orde op zaken te stellen.

De regeling biedt duidelijkheid over zorgvuldigheidseisen en biedt de betrokkene bescherming tegen benadeling. De regeling brengt hiermee tot uitdrukking dat het (intern) melden van een misstand gezien wordt als een bijdrage aan het verbeteren van het functioneren van de organisatie en dat de melding serieus zal worden onderzocht.

De onderhavige regeling is niet bedoeld voor persoonlijke klachten van betrokkenen en moet onderscheiden worden van de klachten- en bezwarenregeling en overige regelingen en protocollen van de Mondia Scholengroep.

Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand binnen de Mondia Scholengroep

Artikel 1: Begripsbepalingen en Algemene Bepalingen

1.A. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *Betrokkene*: degene die als leerling staat ingeschreven bij één van de scholen van het bevoegd gezag dan wel diens wettelijke vertegenwoordiger (o.a. ouder), degene die op basis van een arbeidsovereenkomst werkzaam is ten behoeve van het bevoegd gezag en voorts uitzendkrachten, gedetacheerde en stagiaires; degene die anderszins werkzaam is ten behoeve van het bevoegd gezag.
- b. *Commissie*: de commissie integriteitvraagstukken (CIV) zoals bedoeld in artikel 4;
- c. *Bevoegd gezag*: de directeur-bestuurder van de Mondia Scholengroep;
- d. *Toezichthouder*: de personen die belast zijn met het interne toezicht op het bestuur;
- e. *Vertrouwenspersoon*: de interne en externe vertrouwenspersonen van de Mondia Scholengroep. Voor namen en contactgegevens zie:
<http://www.scheldemon.nl/Informatie/Schoolinformatie/Vertrouwenspersonen> of
<http://pr.nehalennia.nl/Begeleiding/Vertrouwenspersonen> ;
- f. *Schoolleiding*: eindverantwoordelijke schoolleider, rector of directeur zoals omschreven in art. 32 lid 2 WVO;

- g. *Een vermoeden van een misstand*: een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden met betrekking tot de organisatie waar betrokkene werkzaam is en waarbij een maatschappelijk belang in het geding is, als gevolg van:
- Een (dreigend) strafbaar feit;
 - Een (dreigende) schending van regels;
 - Een (dreigend) gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu (dreiging van) bewust onjuist informeren van publieke organen;
 - Een (dreigende) verspilling van overheidsgeld;
 - Een dreiging van het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over deze feiten;
 - Enig ander feit, gevaar of dreiging dat op redelijke gronden aanleiding geeft tot een vermoeden van een misstand als bedoeld in de eerste volzin van dit lid.

1.B. Algemene bepalingen

- a. Deze regeling is van toepassing op alle betrokkenen en heeft als doel hen zonder gevaar voor hun (rechts)positie de mogelijkheid te bieden te rapporteren over een (vermoeden van) misstand van ethische, operationele of financiële aard binnen het bestuur.
- b. Deze regeling is niet bedoeld voor: klachten van persoonlijke aard van een betrokkene klacht waarin andere regelgeving voorziet.
- c. De betrokkene die een melding maakt van een vermoeden van een misstand dient niet uit persoonlijk gewin te handelen.
- d. De betrokkene die een melding maakt van een misstand waar hijzelf bewust aan heeft deelgenomen, is niet gevrijwaard van sancties.

Artikel 2: Interne melding

1. De betrokkene meldt een vermoeden van een misstand intern
 - a. bij het bevoegd gezag of
 - b. indien het vermoeden van een misstand het bevoegd gezag regardeert, bij de toezichthouder of
 - c. bij een vertrouwenspersoon. Melding aan de vertrouwenspersoon kan ook plaatsvinden naast een melding aan het bevoegd gezag of de toezichthouder.
2. Indien betrokkene het vermoeden alleen bij de vertrouwenspersoon heeft gemeld, brengt deze het bevoegd gezag of de toezichthouder op de hoogte met vermelding van de datum waarop de melding ontvangen is zij het op een met betrokkene overeengekomen wijze en tijdstip. Tevens bepalen de vertrouwenspersoon en betrokkene of de identiteit van betrokkene geheim zal blijven.
3. Het bevoegd gezag of de toezichthouder legt de melding met de datum waarop deze ontvangen is schriftelijk vast en laat die vastlegging voor akkoord tekenen door betrokkene dan wel de vertrouwenspersoon, die daarvan een gewaarmerkt afschrift ontvangt.

4. Het bevoegd gezag of de toezichthouder brengt na melding van een vermoeden van een misstand de commissie van de interne melding op de hoogte.
5. De voorzitter van de commissie stuurt een ontvangstbevestiging aan de betrokkene, en/of de vertrouwenspersoon, die een vermoeden van een misstand heeft gemeld.
6. Onmiddellijk na melding van een vermoeden van een misstand bij de commissie start degene, voor zover dit noodzakelijk geacht wordt voor de uitoefening van haar taak, een onderzoek.
7. De betrokkene die het vermoeden van een misstand meldt en degene(n) aan wie het vermoeden van de misstand is gemeld, behandelt de melding vertrouwelijk. Zonder toestemming van het bevoegd gezag of de toezichthouder wordt geen informatie verschaft aan derden binnen of buiten de organisatie. Bij het verschaffen van informatie zal de identiteit van de betrokkene niet worden genoemd en zal de informatie zo worden verstrekt dat de anonimiteit van de betrokkene zo veel mogelijk gewaarborgd blijft.

Artikel 3: Ontvankelijkheid

1. De commissie verklaart de melding van een vermoeden van een misstand niet-ontvankelijk indien geen sprake is van een misstand waarover de commissie adviseert.
2. Indien de melding niet-ontvankelijk verklaard wordt, brengt de commissie het bevoegd gezag en betrokkene die een vermoeden van een misstand intern heeft gemeld, hiervan schriftelijk en met redenen omkleed op de hoogte.

Artikel 4: Commissie Integriteitsvraagstukken

1. De Commissie Integriteitsvraagstukken is een aparte en onafhankelijke Commissie die bestaat uit een voorzitter en twee leden. Voorts zijn er twee plaatsvervangende leden.
2. De commissieleden kiezen uit hun midden een voorzitter.
3. De leden worden benoemd door het bevoegd gezag van de Mondia Scholengroep.
4. De leden worden voor een periode van vijf jaar benoemd. De leden zijn herbenoembaar.
5. Leden uit de Klachten- en bezwarencommissie kunnen deel uitmaken van de Commissie.
6. Personeel, ouders/voogden/verzorgers en leerlingen van de instelling/school, het bestuur, alsmede de vertrouwenspersonen kunnen geen zitting hebben in de Commissie Integriteitsvraagstukken

Artikel 5: Onderzoek

1. Ten behoeve van het onderzoek betreffende een melding van een vermoeden van een misstand is de commissie bevoegd namens het bevoegd gezag alle inlichtingen in te winnen die zij voor de vorming van haar advies nodig acht. Het bevoegd gezag is verplicht de commissie de gevraagde informatie te verschaffen, dan wel behulpzaam te

zijn bij de verwerving ervan.

2. Ten behoeve van het onderzoek betreffende een melding van een vermoeden van een misstand kan de commissie in ieder geval het bevoegd gezag horen.
3. Indien de inhoud van de door het bevoegd gezag verstrekte informatie - vanwege het vertrouwelijke karakter - uitsluitend ter kennisneming van de commissie dient te blijven, wordt dit aan de commissie mede gedeeld.
4. De commissie kan ter verkrijging van de benodigde informatie deskundigen inschakelen.
5. Alle in redelijkheid door de commissie te maken kosten worden door het bevoegd gezag vergoed.

Artikel 6: Advies

1. Indien het gemeld vermoeden van een misstand ontvankelijk is legt de commissie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen acht weken na ontvangst van de melding haar bevindingen betreffende de melding van een vermoeden van een misstand vast in een advies gericht aan het bevoegd gezag of de toezichthouder.
2. In bijzondere gevallen kan deze termijn worden verlengd met maximaal acht weken.
3. Indien het gemelde vermoeden van een misstand niet-ontvankelijk is, zal de commissie de melding niet in behandeling nemen en dit in het advies vastleggen.
4. Het advies wordt in geanonimiseerde vorm en met inachtneming van het eventueel vertrouwelijke karakter van de aan de commissie verstrekte informatie en de te zake geldende wettelijke bepalingen verstrekt aan de betrokkene en het bevoegd gezag.
5. Indien de situatie daarom vraagt kunnen, vooruitlopend op het advies, noodmaatregelen worden getroffen om een noodsituatie op te heffen.

Artikel 7: Standpunt

1. Binnen vier weken na ontvangst van het advies van de commissie worden betrokkene en eventueel de vertrouwenspersoon evenals degene(n) op wie het vermoeden van een misstand betrekking heeft, door of namens het bevoegd gezag schriftelijk op de hoogte gebracht van een inhoudelijk standpunt betreffende het gemelde vermoeden van een misstand. Daarbij wordt aangegeven tot welke stappen de melding heeft geleid dan wel zal leiden.
2. Indien het standpunt niet binnen vier weken kan worden gegeven, kan deze termijn met ten hoogste vier weken worden verlengd. Het bevoegd gezag of de toezichthouder zal hiervan schriftelijk melding doen aan betrokkene, de commissie en eventueel de vertrouwenspersoon.

Artikel 8. Rechtsbescherming

1. Betrokkene die met inachtneming van de bepalingen in deze regeling een vermoeden van een misstand heeft gemeld wordt op geen enkele wijze in zijn positie in de organisatie benadeeld als gevolg van het melden.
2. De arbeidsovereenkomst van betrokkene kan niet wegens het melden van een misstand conform voorliggende regeling worden opgezegd. Dit geldt eveneens voor de betrokkene die krachtens een aanstelling werkzaam is bij het bevoegd gezag. Het voorgaande is anders indien het bevoegd gezag aannemelijk kan maken dat de door hem voorgestane beëindiging geen verband houdt met de melding.
3. Benadeling van een leerling of ouder die melding heeft gemaakt van een misstand conform voorliggende regeling, wordt beschouwd als wanprestatie dan wel een onrechtmatige daad.
4. De vertrouwenspersoon kan niet worden gedwongen de identiteit bekend te maken van een klokkenluider die heeft aangegeven een vertrouwelijke melding te willen doen.

Artikel 9. Raadsman

1. Betrokkene kan een vermoeden van een misstand melden bij een raadsman om hem in vertrouwen om raad te vragen.
2. Als raadsman (o.a. advocaat) kan fungeren iedere persoon die het vertrouwen van betrokkene geniet en op wie een geheimhoudingsplicht rust.

Artikel 10: Openbaarheid van de regeling

1. Het bevoegd gezag zorgt ervoor dat de regeling op een vertrouwelijke manier kan worden geraadpleegd.
2. Het bevoegd gezag stelt alle belanghebbenden op de hoogte van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in lid 1.

Artikel 11: Overige bepalingen

1. Deze regeling treedt in werking op 26 mei 2016.
2. In gevallen waarin de regeling niet voorziet, beslist het bevoegd gezag.
3. Deze regeling kan worden aangehaald als 'Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand binnen de Mondia Scholengroep'.

Aldus, na instemming van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren, vastgesteld door het bevoegd gezag van voornoemde stichting op 24 mei 2016.